

РЕЦЕНЗИЯ

за дисертационния труд на Йорданка Стоилова Койчева, редовен докторант в катедра Социология, Философски факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски“ на тема: „Лидерските умения в контекста на мениджърската организационна култура“ за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата

научен ръководител: проф. дсн Валентина Георгиева Миленкова

рецензент : проф. дсн Добринка Станчева Пейчева

Предложеният за публична защита дисертационен труд „Лидерските умения в контекста на мениджърската организационна култура“ на Йорданка Стоилова Койчева, редовен докторант в катедра Социология, Философски факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски“ с научен ръководител проф. дсн Валентина Миленкова е в съответствие със законовите изисквания на Р България, респективно на Югозападен университет „Неофит Рилски“. Публичната защита се осъществява на базата на заповед № 192 от 09.02.2022 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ на основание чл.9 от ЗРАСРБ, чл.30, ал.3 от Вътрешните правила за развитие на кадемичния състав в ЮЗУ „Н.Рилски и на решение на ФС на Философски факултет (Протокол №17/02. 02.2022 г.).

Данни за докторантката

Дисертантката Йорданка Койчева е родена през 1983 г в Благоеград,
За редовен докторант, след конкурс, е назначена на 18.12. 2018 за период
от 3 години – 18.12.2021 г.

Тя е завършила бакалавърска и магистърска степен в ЮЗУ „Неофит
Рилски“,

Избраната тема на дисертационния и труд е продължение на
завършените и образователни специалности, включително и на завършената
и специалност в средното образование - мениджмънт в хотелиорството.

Дисертационният труд се състои от увод, четири глави и заключение и
е написан в рамките на 205 стандартни страници. Включени са 5 фигури, 6
таблици и 2 приложения, а библиографията съдържа 222 източника, от които
64 на български език и 158 на английски език.

Структурно-съдържателна оценка

Четирите глави на дисертационния труд са в относително равномерно
разпределени брой страници – 40:47:49:36. Структуррането на дисертацията
следва логично поставяне и интерпретиране на проблема. Стартирайки от
теоретико-методологичеката основа на институционализма и на новата
институционна парадигма в първа глава се преминава през теоретизацията на
организацията и на организационния контекст, на организационната и
мениджърска култура във втора глава, специлен теоретичен аспект се поставя
на теоретизирнето на лидерството и на теориите за лидерските умения в трета
глава и се стига до същността на дисертационния труд - лидерските умения и

организационната култура в техния глобален и местен ракурс, включително и чрез провеждане на две емпирични социологически изследвания чрез методите пряка анкета със служители и дълбочинно интервю с мениджъри на фирми от региона (лидери). Структурирането е едно фуниеобразно теоретико-методологично процесизиране към проблема и показва нагледно един особено релевантен структурен подход към дисертационен труд.

Актуалността на темата на настоящата дисертация е обоснована с взаимовръзката между организационна култура, лидерство, управление, формиране на лидерски умения и пр. както и с различията и ограниченията, произтичащи от организационния контекст: структура, система, обстоятелства. Затова лидерството се разглежда в реалния контекст, в който се осъществява.

Би могло да се констатира от предложената документация, че темата на дисертационния труд има пресечни точки с натрупания досега професионален опит в работните места на Йорданка Койчева. Дисертационният труд включва всички изискуеми атрибути: цел, задачи, обект, предмет.

Дисертантката си е поставила за цел да разгледа организациите през призмата на институциите и институционалния подход, като се обосновават теоретичните постановки, свързани с организацията и мениджърската култура като среда за ефективно лидерство. Целта е предвидена да се реализира чрез поставяне и реализиране на няколко задачи:

Да се проследят в теоретичен план взаимовръзката между институцията, задаваща рамката и алгоритъма за съществуване на организацията и многообразието от реални проявления на организацията в контекста на институцията; Да се изведат, систематизират и обобщят основните теоретични постановки на организационната култура, поведение и ценности; Да се обобщят и представят теоретичните постановки за лидерството и лидерските умения в контекста на организацията; Да се проследят характеристиките на лидерството и формирането на лидерски умения; Да се направи анализ на основните икономически показатели на индустриалните предприятия, създадените ефективни лидерски умения и стил, както и на съществуващата организационна култура в предприятия в област Благоевград; Да се проведе социологическо проучване с използване на два метода: пряка анкета със служители на фирми и дълбочинни интервюта с мениджъри от региона на Благоевград, фокусирани върху темите на организационната, мениджърската култура и лидерство; Да се изведат насоки за изграждане на ефективни лидерски умения в контекста на мениджърската култура чрез подходите на съвременното лидерство.

Методите, които са използвани в дисертационния труд за целите на реализираното теоретично и емпирично изследване са: анализ на документи и статистически данни, включващи структурна бизнес статистика за икономическото състояние на регион Благоевград, пряка анкета, дълбочинно интервю.

Обект на изследването е съвременното лидерство, в устойчива организационна култура.

Предмет на изследването е съвременното лидерство, способстващо за изграждане на ефективни лидерски умения и устойчива организационна култура в условията на икономическата среда.

Тезата, която се защитава в дисертацията е, че ефективните лидерските умения се придобиват и са взаимосвързани с характера и същността на мениджърската организационна култура и че прилагането им става задвижвано от различни ситуационни особености, които са свързани с конкретната общностна среда

Изследването на лидерските умения, на взаимодействията на лидерите и членовете на колектива, както и начините, по които лидерите понасят различни влияния и впоследствие влияят на другите субекти са именно изследователските интереси, които са разработени в дисертационния труд.

Първата глава представлява теоретико-методологическа платформа на институционализма и новата институционална икономика, в която се разгръщат теоретизациите за функционирането на различните организационни единици, а чрез тях и формирането на лидерските умения. Теоретико-методологическата връзка институция – организация е експлицирана чрез тяхната взаимосвързаност и взаимообусловеност .

Втората глава е продължение на теоретико-методологическата рамка на институционализацията на едно следващо второ ниво, касаеща

организационните единици, различните характеристики на организацията, на нейните функционални особености, на възможните организационни култури. Подобно на Питър Дракър, и на много други съвременни теоретици, докторантката подчертава решаващото значение на фирмената култура за успешността на организациите и за всеки един от техните членове.

В трета глава теоретико-методологическият подход се пренася на едно трето ниво свързано с теориите за лидерството, със същността на лидерството, с лидерството като явление. Взаимовлиянието контекст-лидерство е специално подчертан контекст, както и въздействието на средата. Специален акцент е поставен върху организационния контекст и лидерството като взаимозависими променливи и за съществуващата празнота по тази тема изследванията на лидерството.

Четвърта глава е изцяло авторска платформа, в която на базата на проведени от самата дисертантка емпирични изследвания - пряка анкета с изпълнители и дълбочинно интервю с мениджъри се допринася за получаване на цялостна представа за изследваното дисертационно явление. В нея са собствено авторските приноси, доколкото получените емпирични данни осигуряват възможност за съчетаване на теорията и емпирията, за верифициране на редица теоретични предположения както и за обогатяване на съществуващите изследвания и данни по темата

Приноси:

Йорданка Койчева е извела следните приноси моменти в дисертационния труд, които приемам.

1. Разкрит е комплексният потенциал на теоретичните подходи към институционализма. Показани са различни дименсии на новата институционална икономика и новият институционализъм. Експлицирани са предимствата на институционалния аналитичен ракурс в неговата историческа перспектива и значимост.

2. Обосновано е виждането на организациите през призмата на институциите и институционалния подход. Концептуално е разработена комплексната визия на организационното поведение и ценности, които се превръщат в проекция на организационната и мениджърската култура.

3. Лидерските умения са осмислени във фокуса на различните теории за лидерството. Дефинирани са съществуващите лидерски подходи като структурна рамка на реалните лидерски действия и като въплътени в организационната среда и нейното развитие.

4. Мениджърската организационна култура е осмислена в контекста на съществуващите глобални икономически процеси, които се идентифицират като фактори за развитие на регионалните реалности. Показани са характеристиките на икономическата локална среда.

5. Разработена е емпиричната основа на организационната мениджърска култура чрез намиране на адекватни методологически решения за верифициране на теоретичните концепции и анализи.

6. Показани са предимствата на емпиричните анализи и се обосновава необходимостта от съчетаване на различни източници и данни, които допринасят за обогатяване на информацията в аналитичен план.

Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационния труд.

Бележки и препоръки нямам.

Докторантката надвишава изискванията за **публикационна дейност** по темата на дисертационния труд. Има 4 научни публикации, две от които в чужбина. Има и две участия в международни научни конференции.

Към дисертационния труд е подходено строго академично към структурната логика на труда, към оповането и интерпретирането на релевантни академични източници, написан е с ярко изразен академичен стил.

В заключение бих желала да споделя високата си оценка за дисертацията и да декларирам че рецензията на дисертационен труд „Лидерските умения в контекста на мениджърската организационна култура“ на Йорданка Койчева, отговаря на всички държавни изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Социология“ в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Ще гласувам с „Да“ и препоръчвам на останалите членове на Научното жури да гласуват положително.

12.03.2022 г.
Благоевград

проф. дсн Добринка Пейчева
ЮЗУ“Неофит Рилски“

REVIEW

for the dissertation of Yordanka Stoilova Koycheva, full-time doctoral student at the Department of Sociology, Faculty of Philosophy at SWU "Neofit Rilski" on the topic: "Leadership skills in the context of managerial organizational culture" for awarding the educational and scientific degree "Doctor 3.1". Sociology, anthropology and cultural sciences

Scientific supervisor: Prof. Valentina Georgieva Milenkova

Reviewer: Prof. Dobrinka Stancheva Peycheva, SWU

The public defense is carried out on the basis of order № 192 of 09.02.2022 of the Rector of SWU "Neofit Rilski" on the basis of Article 9 of the Law on the Protection of the Rights of Persons with Disabilities N. Rilski and by decision of the Faculty of Philosophy (Minutes №17 / 02. 02.2022).

Data for the doctoral student

The Ph.D. student Yordanka Koycheva was born in Blagoegrad. As a full-time doctoral student, after a competition, she was appointed on 18.12. 2018 for a period of 3 years - 18.12.2021. She has a bachelor's and master's degree from SWU "Neofit Rilski".

The chosen topic of Yordanka Koycheva dissertation is a continuation of her completed and educational specialties, including the completed specialty in secondary education - hotel management.

The dissertation consists of an introduction, four chapters and a conclusion and is written within 205 standard pages. 5 figures, 6 tables and 2 appendices are included, and the bibliography contains 222 sources, of which 64 in Bulgarian and 158 in English.

Structural and content assessment

The four chapters are in a relatively evenly distributed number of pages - 40: 47: 49: 36. The structuring of the dissertation follows a logical setting and interpretation of the problem. Starting from the theoretical and methodological basis of institutionalism and the new institutional paradigm in the first chapter goes through the theorizing of organization and organizational context, organizational and managerial culture in the second chapter, a special theoretical aspect is placed on theorizing leadership and leadership theories of skills in the third chapter and comes to the essence of the dissertation - leadership skills and organizational culture in their global and local perspective, including by conducting two empirical surveys through direct questionnaire methods and in-depth interviews with managers of companies in the region (leaders).

Structuring is a funnel-shaped theoretical and methodological processing of the problem and clearly shows a particularly relevant structural approach to the dissertation.

The relevance of the topic of this dissertation is justified by the relationship between organizational culture, leadership, management, leadership skills, etc., as well as the differences and limitations arising from the organizational context: structure, system, circumstances in which it takes place. Values and respectively beliefs and convictions, cultural forms - content can relate to the organization (or its parts, functional areas, activities, groups of staff) or the environment (customers, suppliers, competitors, local community).

It could be ascertained from the proposed documentation that the topic of the dissertation has intersections with the professional experience gained so far in the jobs of Yordanka Koycheva.

The dissertation includes all required attributes goal, objectives, object, subject. The dissertation aims to examine organizations through the prism of institutions and the institutional approach, substantiating the theoretical statements related to the organization and managerial culture as an environment for effective leadership. The goal is to be realized by setting and realizing several tasks: to trace in theoretical terms the relationship between the institution, setting the framework and algorithm for the existence of the organization and the variety of real manifestations of the organization in the context of the institution; to derive, systematize and summarize the basic theoretical statements of organizational

culture, behavior and values; to summarize and present the theoretical statements of leadership and leadership skills in the context of the organization; to monitor the characteristics of leadership and the formation of leadership skills, to analyze the main economic indicators of industrial enterprises, the created effective leadership skills and style, as well as the existing organizational culture in enterprises in Blagoevgrad; to conduct a sociological survey using two methods: direct questionnaire with company employees and in-depth interviews with managers from the Blagoevgrad region, focused on the topics of organizational, managerial culture and leadership; to provide guidelines for building effective leadership skills in the context of managerial culture through the approaches of modern leadership.

The methods used in the dissertation for the purposes of the theoretical and empirical research are: analysis of documents and statistics, including structural business statistics on the economic situation in the Blagoevgrad region, direct questionnaire, in-depth interview.

The object of the study is modern leadership in a sustainable organizational culture.

The subject of the research is the modern leadership, contributing to the building of effective leadership skills and sustainable organizational culture in the economic environment.

The thesis defended in the dissertation is that effective leadership skills are acquired and are interrelated with the nature and essence of managerial

organizational culture and that their application is driven by various situational features that are related to the specific community environment.

The research of leadership skills, the interactions of leaders and team members, as well as the ways in which leaders tolerate different influences and subsequently influence other subjects are precisely the research interests that are developed in the dissertation.

The first chapter is a theoretical and methodological platform of institutionalism and the new institutional economy, which unfolds theorizations about the functioning of various organizational units, and through them the formation of leadership skills. The theoretical-methodological connection between institution and organization is explained by their interconnectedness and interdependence.

The second chapter is a continuation of the theoretical and methodological framework of institutionalization at the next second level, concerning the organizational units, the different characteristics of the organization, its functional features, the possible organizational cultures. Like Peter Drucker and many other contemporary theorists, the PhD student emphasizes the crucial importance of corporate culture for the success of organizations and for each of their members.

In the third chapter the theoretical-methodological approach is transferred to a third level related to theories of leadership, the essence of leadership, leadership as a phenomenon. The context-leadership interaction is a particularly emphasized context, as is the impact of the environment. Special emphasis is placed on the

organizational context and leadership as interdependent variables and on the existing gap on this topic of leadership research.

The fourth chapter is entirely an author's platform, in which on the basis of empirical research conducted by the dissertation student - a direct questionnaire of workers and in-depth interviews with managers contributes to gaining a comprehensive picture of the research dissertation phenomenon. It contains the author's own contributions, insofar as the obtained empirical data provide an opportunity to combine theory and empiricism, to verify a number of theoretical assumptions and to enrich existing research and data on the subject.

Contributions:

Yordanka Koycheva has presented the following contributing moments in the dissertation, which I accept.

1. The complex potential of the theoretical approaches to institutionalism is revealed. Different dimensions of the new institutional economy and the new institutionalism are shown. The advantages of the institutional analytical perspective in its historical perspective and significance are explained.

2. The vision of the organizations through the prism of the institutions and the institutional approach is substantiated. Conceptually, a complex vision of organizational behavior and values has been developed, which become a projection of organizational and managerial culture.

3. Leadership skills are designed in the focus of various theories of leadership. Existing leadership approaches are defined as a structural framework of real

leadership actions and as embodied in the organizational environment and its development.

4. The managerial organizational culture is conceived in the context of the existing global economic processes, which are identified as factors for the development of regional realities. The characteristics of the economic local environment are shown.

5. The empirical basis of the organizational managerial culture is developed by finding adequate methodological solutions for verification of theoretical concepts and analyzes.

6. The advantages of the empirical analyzes are shown and the necessity of combining different sources and data, which contribute to the enrichment of the information in the analytical plan, is substantiated.

The abstract corresponds to the content of the dissertation.

I have no **notes or recommendations**.

It is noteworthy that the doctoral student exceeds the requirements for publication on the topic of the dissertation.

There are 4 scientific publications, two of which are abroad. He also has two participations in international scientific conferences.

The dissertation is approached strictly academically to the structural logic of the work, to the reliance and interpretation of relevant academic sources, it is written with a pronounced academic style.

In **conclusion**, I would like to share my high appreciation and declare that reviewed dissertation "Leadership Skills in the Context of Managerial Organizational Culture" by Yordanka Koycheva meets all state requirements for the award of educational and scientific degree "Doctor" in Sociology in a professional direction 3.1. Sociology, anthropology and cultural sciences. I will vote 'Yes' and I recommend the other members of the Scientific Jury to “yes” too.

March 12, 2022,
Blagoevgrad

Prof. Dobrinka Peycheva
SWU "Neofit Rilski"